

אנשים

מחקר

טכנולוגיה

בינוי

רפואה

לרגל פתיחתו אנחנו מספקים מבט אל האנשים שבתכנון, בהקמה ובלב העשייה של המרכז הפעיל

מרכז הרדיותרפיה מספק רפואה מובילה בקנה מידה עולמי לצד אנושיות; המבנה האייקוני בעיצוב אדריכלי מוקפד ומתקדם, המכשור שנרכש הוא מהחדשים והמשוכללים שיש היום לרפואה המודרנית להציע. בגליון מיוחד זה תוכלו לקרוא כיצד הכול התחיל? מי עומד מאחורי המבנה האייקוני? ומה זה בכלל רדיותרפיה?

מרכז מוביל לטיפול במחלות הסרטן נפתח במרכז הרפואי שערי צדק

דבר מנכ"ל

עובדות ועובדים יקרים,

חמש שנים עברו מהיום בו חזה פרופ' יונתן הלוי, קודמי בתפקיד ונשיא שערי צדק הנוכחי, ועד פתיחתו של המכון המעניק טיפול מוביל במגוון מחלות הסרטן; המבנה הוא אחד המרשימים בזכות מגוון השרותים הרפואיים והאנשים שעובדים בו; הצלחנו לגייס את מיטב הרופאים, צוותי הסיעוד ואנשי הטכנולוגיה למרכז שלנו. זאת לצד הציוד המתקדם ביותר, מחקר מוביל ורפואה חדשנית אנו מעניקים למטופלים את הכי טוב שיש. בתוך בניין אייקוני בגוף העיר.

לרבים זכות בהקמת המרכז האונקולוגי. אני מבקש להודות לכולם, ראשונים אנשי שערי צדק מכלל המגזרים והתחומים, לצד הצוותים החיצוניים מתחומי הבניה, התכנון, העירייה והממשלה, צוותי הרפואה, הסיעוד, הטכנאים והלוגיסטיקה, אגף הפרויקטים ופיתוח משאבים, מומחי האגף האונקולוגי ורדיותרפיה, קבלת חולים, עובדים סוציאליים, הטיפול הפליאטיבי והפסיכולוגי ועוד רבים רבים נוספים - כולם ככולם נרתמו למלאכת ההקמה ואני רואה בכל אחת ואחד מכם שותפים מלאים בהצלחה.

אני גאה ביכולתנו לתת מענה מקיף ומקצועי לכלל החולים ולהיות שותפים למלחמה המשותפת במחלות הסרטן למען הארכת חייהם של מאות אלפי מטופלים המאובחנים בישראל מדי שנה.

כחלק משלבי תכנון והקמת המרכז האונקולוגי ע"ש הלמסלי נבנתה תחזית של הביקוש והפעילות של המרכז שצפתה התפתחות הדרגתית. היום אנחנו יכולים להגיד שכבר מהרגע הראשון ניפצענו את כל התחזיות. המרכז כבר מפתיחתו זוכה לביקוש רב ולפעילות רחבה וגדולה ולמעשה פועל כבר כמעט במלא הכח.

זו בשורה גדולה לתושבי העיר, וגאוה גדולה לנו בשערי צדק המעידה על האמון הרב שהציבור מעניק לנו.

עופר.

פרופ' ניר פלד, מנהל האגף האונקולוגי

אומרים שהשלם גדול מכלל חלקיו, ואכן כך. אך מהו השלם? השלם הוא יעד דינמי, אתגרי, גדול וקשה להשגה. השלם הוא לעיתים בעיני המתבונן ואף אז, היום הוא שלם ומחר הוא חסר.

בראייה זו, צמחנו, גדלנו, התרבינו והתרחבנו. וכעת, התרחבנו לא רק בשירותי קרינה, אלא באנשי צוות וברוח עשייה שמקרכת אותנו צעד נוסף לאותו "שלם", שאלינו אנו שואפים. היכולת להעניק מכלול טיפולים לבאים בשערנו הוא זכות גדולה לכל אחד ואחד מאתנו, וזכות זו הינה ביטוי לעשייה רב סקטוריאלית המשלבת עשייה אנושית רבה ומורכבת לצד שילוב טכנולוגיות של המחר, כבר היום פה אצלנו. מאחל הצלחה רבה בעשייה זו ומברך על הזדמנות לחלוק עם הקוראים, מעט מהעשייה הנהדרת שתקוותנו תביא מזרז לרבים מסופליו.

פרופ' בן קורן, מנהל מכון הרדיותרפיה

בימים הראשונים של שנת 2018, פרופ' בן קורן, מנהל מכון הקרינה נקרא לחניון העובדים הישן כדי להצטלם לעיתון שער פתוח שהיה מופץ בקרב העובדים, לפני ייסודו של עיתון 'בשערינו' בגרסתו המקוונת.

אז, לא היה דמיון רב בין 'הבור' - שסימן את נקודת הפתיחה של מכון הרדיותרפיה ועדיין להיחנך בשנים הבאות, ובין המבנה המפואר שהוקם ונחנך.

"האירוע זכור לי היטב", מספר פרופ' בן קורן בהתרגשות, "בקרן הירושלמי בשיא החורף, בליווי רעש הדחפורים (ללא ספק מעל 100 דציבלים) והאבק שעלה מהחפירות. בתקופה ההיא, מכון הקרינה היה משהו בין בור באדמה לרעיון.

בבית הספר לרפואה, לא ממש מלמדים איך לעבוד עם אדריכלים ופרוייקטורים; בשיתוף פעולה פורה עם הנהלת המרכז הרפואי נעשתה עבודת תכנון ארוכת שנים שנמשכה עד ליום פתיחתו בסוף שנת 2022. כדי להגיע לרמת גימור וציוד מהגבוהות שיש בעולם - גיוסו כספים ולא נחסכו מאמצים בבחירת המכשור הרפואי המוביל, גיוס צוות מוכשר ביותר ויצירת סביבה מעשירה, כפי שיתואר בהמשך הגליון.

עכשיו אנו גאים לספר על המרכז המתקדם ביותר שיש לרפואה המודרנית להציע כיום.

מחזון למציאות

התכנית והמשימה - מרכז סרטן פעיל ומתקדם בתוך חמש שנים

לאור העלייה התלולה במספר החולים האונקולוגיים הנובעת מאבחון מוקדם יותר מבעבר, מהצלחות בריפוי ובהשראת הפוגה ארוכת טווח והזדקנות האוכלוסייה, החלטנו על הקמת מרכז מקיף לטיפול במחלות אונקולוגיות. מתוך ההכרה בצורך אמיתי של אוכלוסיית ירושלים במרכז נוסף משרד הבריאות בהובלת ד"ר אסנת לוקסנבורג מנהלת חטיבת טכנולוגיות רפואיות, מידע ומחקר במשרד הבריאות ושר הבריאות דאז, יעקב ליצמן קיבלנו את ברכת הדרך. כמקובל לגבי פרויקטים גדולים הוקמה ועדת היגוי עליונה לאיתור משרד אדריכלים. החלטנו על הקמת בניין משוכלל עם ציוד משוכלל ביותר. חברת Farrow הקנדית, הכינה תכנית אב יחד עם משרד רובינשטיין עופר אדריכלים. בשנת 2017 התחלנו בחפירה וכעבור חצי שנה בלבד הנחנו את אבן הפינה. כך תוכנן המבנה האייקוני, שמטרתו להעניק טיפול מיטבי באמצעים המשוכללים ביותר לחולי סרטן בעלות כוללת של לא פחות מ-100 מיליון דולר. המרכז החדש בעל שש הקומות מהווה מרכז מקיף לטיפול במחלות אונקולוגיות."

פרופ' יונתן הלוי, נשיא שערי צדק חלם לפני חמש שנים על הקמתו של בניין סרטן מוביל ומתקדם שישרת את תושבי העיר והסביבה, זאת על רקע העלייה התלולה במספר חולי הסרטן בישראל. בדיוק כפי שצפה את העלייה בביקוש בתחום הקרדיולוגיה לפני כ-30 שנה והקים את מרכז הלב המשולב הפעיל ביותר בעיר ירושלים, וכן את הצורך בהקמת מערך המוח רב תחומי שהוקם בהובלתו לפני כחמש שנים ונמנה בין המחלקות הפעילות בארץ - היעד הבא היה מרכז סרטן רב תחומי, "זה נבנה לבנה על גבי אריח כאשר היה לי ברור שבשביל להפוך להיות מרכז רפואי מקיף שישרת את האוכלוסייה הירושלמית בכל מה שיש לרפואה המודרנית להציע, חסר לנו מרכז מקיף לטיפול במחלות אונקולוגיות. גם טרם הקמת הבניין, ניתן בשערי צדק טיפול בתחום הסרטן על ידי סומחים מתחומי אונקולוגיה שונים. בעוד כירורגיה אונקולוגית מתקדמת, אמצעי אבחון משוכללים כמו גנטיקה של התא הסרטני ואמצעי הדמיה וכן טיפול בבית חולים יום אונקולוגי, קיימים בשערי צדק מזה שנים רבות, חסר לנו מרכז לטיפולים ברדיותרפיה, לו נזקקים כ-50% מהחולים האונקולוגיים במהלך מחלתם.

אפקט הפרפר - התרומות המשמעותיות שעומדות מאחורי הצלחת המיזם

עקיבא הולצר, מנהל פרויקטים מיוחדים במחלקה לפיתוח משאבים בשערי צדק, העומד בחזית גיוס הכספים עבור הקמת מרכז הסרטן יחד עם פרופ' הלוי מספר כי אמנם ישנם עשרות אם לא מאות תורמים ששותפים בהצלחת הקמת המבנה המהפכני, אך אילולי ארבע תרומות עוגן של עשרות מיליוני דולרים כל החזון לא היה מגיע לכדי מימוש.

"בשנת 2017 גייסנו את תרומת הפתיחה באדיבות קרן אדר, זה אמנם היה רק חמישית מהסכום הדרוש לנו אך סכום משמעותי שאפשר לנו בתחילת מימוש החזון. חשוב לי לציין כי ארבעתם הנם ידידים קרובים של שערי צדק ולצד התרומה למרכז האונקולוגי סייעו בפיתוח תחומים נוספים ורכישת ציוד מתקדם.

התרומה ע"ש הלמסלי

ליאונה הלמסלי - ביקשה בצוואתה לתרום למסדות משמעותיים ברחבי העולם. כיום, רבים מעיזבונותיה מחולקים לצורך פיתוח בתי חולים שונים בארץ. הקשר החם עם עו"ד סנדי פרנקל, המוציא פועל של צוואתה בישראל התפתח ומהווה כר פורה לפיתוחים המשמעותיים של שערי צדק ובהם המרכז האונקולוגי ומרכז המוח.

קרן אדר

קרן זו תרמה גם בעבר תרומות גדולות לשערי צדק והפעם נתנה גם סכום משמעותי בסך של עשרות מיליוני דולרים שאפשרו רכישת מאיצים מהדור המתקדם ביותר.

סם וקסלר

חבר יקר של שערי צדק עוד מתקופת קודמו לתפקיד של פרופ' הלוי, נחום פסין - שערך היכרות בין השניים ועד היום שומר עם שערי צדק על ידידות ארוכת שנים שהביאה לתרומות רבות ברחבי המרכז הרפואי ובהן אישפוז יום אונקולוגי.

בניין בדמות כנפי הפרפר לינדה ומורי לאולריך

מבנה הפרפר המרהיב על גג מרכז הסרטן ועבודות העץ בתוכו הם פרי תרומתם של הנדבנים שהתחברו לייחוד הארכיטקטוני ובמימונם התאפשרו עבודות העץ הייחודיות. הפרפר פורש הכנפיים הוא השראת תקווה לחולי הסרטן ועל פי האדריכל הרצון להנכיח ולהשרות תקווה למטופלים היא יסוד בפיתוח התכנית האדריכלית.

על מלאכת התיווך בין החלומות שלנו לגיוס הכספים הנדרשים לביצועם, עמל צוות גיוס משאבים בהובלת אורי שוורץ ורוזי פלרוסהיים. הם זיהו את חברינו שפריקט כזה יהיה יקר לליבם, ופנו בעדינות הנדרשת תוך הצגת חשיבות הפרויקט והובלתו של שערי צדק אותו.

רדיותרפיה היא טיפול רפואי בחולי סרטן באמצעות קרני רנטגן בעלות אנרגיה גבוהה וממוקדת לחיסול גידולים ממאירים. הודות למכשירי קרינה מהדור החדש שקיימים כיום הכוללים הדמיה בתלת מסד ומעקב בזמן אמת אחר מיקומו המדויק של הגידול, תוך שליטה מלאה במינון הקרינה ושימור את האברים הבריאים הסמוכים, הקרינה מהווה תחליף למרבית הניתוחים להסרת גידולים. מגוון סוגי הגידולים המטופלים התרחב כיום וכולל וריאנטים סרטניים שנחשבו בעבר עמידים בפני קרינה. כאשר שוקלים את השימוש ברדיותרפיה, השאלה החשובה ביותר שעולה מתוך הדיון היא: האם הטיפול יסייע למטופל?

התאמה מיטבית

עוד לפני שנפתחו שערי מכון הקרינה, שלב קריטי בקבלת החלטות באשר לאופי הטיפול של המערך האונקולוגי בשערי צדק, ומנהל על ידי פרופ' ניר פלד, הוא 'מועצת הגידולים' (Tumor Board) המונה אונקולוגים רפואיים, כירורגים, פתולוגים, רדיולוגים וכולי, המתכנסת על בסיס שבועי בכדי לדון במקרים מאתגרים ולהחליט האם יש מקום לכלול רדיותרפיה בתוכנית הטיפול של המטופל.

מרכז הסרטן ("הפרפר") על שם הלמסלי במרכז הרפואי שערי צדק אדריכלות: טאי פארו (טורונטו, קנדה), רובינשטיין-עופר אדריכלים (ירושלים)

דבר האדריכלים

זכינו להוביל את תכנון מרכז הסרטן על שם הלמסלי בשערי צדק. באמצעות תהליך של יצירה משותפת, של משרד האדריכלים טאי פארו מטורונטו קנדה, ומשרד רובינשטיין-עופר הירושלמי חקרנו את הצרכים הפונקציונליים ואת ארגון הבניין והקשר שלו לבניין המרכז הרפואי. במקביל לכך בדקנו כיצד ואילו ערכים המרכז צריך להקרין לאנשים המגיעים לטיפול ולצוות הרפואי שעובד בו מדי יום.

טאי פארו הביא לתכנון את גישתו הייחודית על פיה בניין רפואי צריך, מעבר לתפקודו החיוני, לעודד בריאות, להפגין נדיבות ותקווה ולהשתתף הלכה למעשה ביצירת הסביבה המרפאת. כאשר אנו עוברים תקופה קשה בחיינו, כמו טיפול בסרטן, אחד המאפיינים החשובים ביותר שמרכז בריאות יכול לתקשר הוא נדיבות. המטאפורה העיקרית לבניין שצמח מתהליך זה היא הפרפר, יצור שבי, אך יפה להפליא, שעובר מטמורפוזת מצב של זחל ועד להפיכתו לפרפר, תהליך המטמורפוזת טבוע בחוויית הטיפול בסרטן - זהו מעבר מצב בריאותי אחד לאחר.

המבנה החיצוני של מרכז הסרטן בשערי צדק מורכב ממבנה בן ארבע קומות המתכופף בעדינות כלפי מעלה והחוצה.

בעיר בת 5,000 שנה הבנויה בעיקר מאבן, עץ עשוי להיראות כבחירה יוצאת דופן, במיוחד בהתחשב בכך שחומר הבניה המקובל בירושלים הוא אבן. מאז ימי המנדט הבריטי, חוקי העיר מחייבים את כל המבנים בירושלים לחיפוי אבן ירושלמית. עם זאת, לעצים יש תפקיד חשוב בסיפורי מקרא רבים, ביניהם עץ החיים, עץ הדעת בגן העדן, עץ הזית שצמח לאחר המבול והסנה הנוער בו דיבר ה' אל משה. לכן, הבחירה להשתמש בעץ התקבלה על ידי המרכז הרפואי.

כולנו מקווים שהמאמץ המשותף של כל כך הרבה מתכננים, קבלנים ואנשי צוות, יהיה צעד מוצלח ביצירת סביבה טיפולית ואנושית המעודדת ומסייעת להליך הרפואי החיוני למטופלים, המשפחות והצוות המטפל.

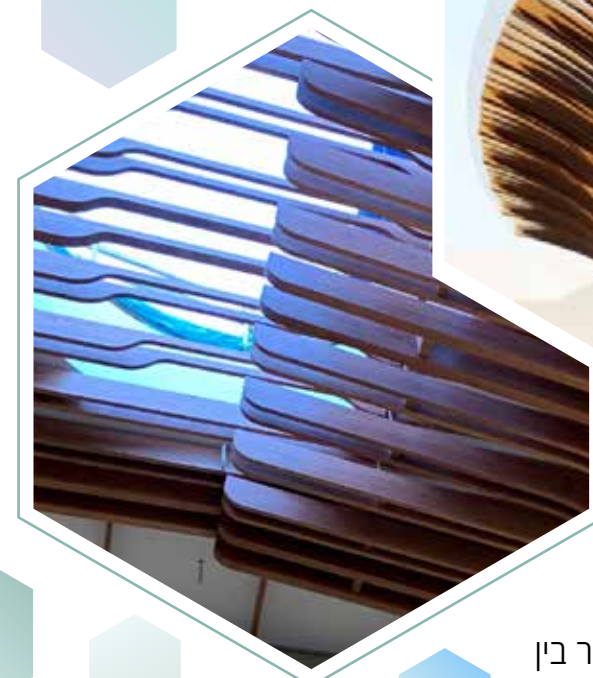
שני הצדדים של המבנה מורכבים מ-715 חלקים בצורות שונות מעץ, וכן 560 מ"ר של לוחות גג, כולם קשורים יחדיו על ידי 2,700 מחברי פלדה סמויים.

המבנה כולו ומרכיביו מתוכננים, מהונדסים ומיוצרים על ידי צוותים בשש מדינות משלוש יבשות.

שתי הכנפיים א-סימטריות בעיצובן, מתקשרות את הקלילות, השבריריות והיופי של החיים, כמו גם את תחושת התנועה.

זה מאוד שונה מבתי חולים רבים ברחבי העולם, שהעיצוב שלהם משרד חוזק וקביעות.

בין האגפים מקשר גג זכוכית ופלדה באורך עשרים וארבעה מטרים המורכב ממרכיבים מעוקלים ומשולשים המכניסים אור לגינות פנימיות ציבוריות. מתחת

לגג הזכוכית, גרם מדרגות מעוקל הנמתח במתינות ממרפאות החוץ ועד למפלס הכניסה הראשית ומחבר בין המפלסים השונים במרכז הבניין. החצר הפנימית של הפרפר עטופה באלמנטים מעץ היוצרים מקצב. קורות העץ ממוקמות בצפיפות ובעומקים שונים, ויוצרות מישורי עץ זורמים דמויי גל לאורך החלק הדרומי של החצר. בעוד המבנה החיצוני מושיט יד למעלה, מציע תקווה ונדיבות, הפנים מעוצב כדי ליצור תחושת חיבוק ורוגע, עבור אנשים שעוברים טיפול. תנאי האור והצל משתנים כל הזמן ויוצרים שינוי מתמיד באור ובאווירה. אנחנו מלאי תקווה שעבודתנו תוסיף נדבך צנוע להליך הרפואי היום יומי שמתקיים במקום.

מסלול הטיפול

מסלול הטיפול במכון מתנהל במקצועיות ובאנושיות על ידי צוות רב תחומי הפועל בשילוב ידיים. צוות סיעודי רפואי ופרה-רפואי המספק טיפול מתקדם המלווה באמפתיה. צוותי המכון עברו הכשרה מקיפה לתכנון טיפול ולליוי מטופלים חולי סרטן הנזקקים לשירותי המכון השונים. יחד מספקים טיפול כוללני במגוון תחומי טיפול.

קבלת פנים

בשלב הראשוני עם הגעתו למכון עובר המטופל הליך קבלה כאשר מלאכת ניהול התיק מופקדת בידי צוות קבלת חולים בהנהגתה של מירב דהן, המנהלת האדמיניסטרטיבית של מחלקות האונקולוגיה הרפואית והאונקולוגיה הקרינתית. ענבל דהן ופועה וינשטיין הן הצוות שבחזית, ומסייעות במבוכ הביורוקרטי ומייעלות אותו. כך לדוגמה נוודא שדוחות הביופסיה מוצגים בתיק באופן נגיש ויעיל לאבחון מדויק ושמירה על רצף טיפולי. לצד המענה התפעולי, ליווי המטופלים ובני משפחתם נעשה עם המון רגישות ואמפטיה.

זו זכות גדולה לקחת חלק במסע הטיפול המפרך המסור בחולים אונקולוגיים שנמצאים במצב של חוסר וודאות. אומרות ענבל ופועה.

עושים עבודה מקסימלית כדי שהמטופל ירגיש סבל מינימלי בטיפול שלו במכון

הכירו את רופאי המכון

ד"ר נורמן השינג

ד"ר אמיר אברמוביץ, מנהל השירות לטיפול המשולב בגידולי מערכת השתן והמין

פרופ' אהרון אלון, סגן מנהל המחלקה

מומחה לרפואה פנימית, המטולוגית ואונקולוגית, בוגר אוניברסיטאות ליולה, הינס וראש בארה"ב. שימש כרופא לטיפול קרינתי, בבית חולים הדסה בירושלים, ובבית חולים סילבר קרוס בשיקגו, שימש כראש תחום אונקולוגית לב חזה במערך הסרטן במרכז הרפואי שערי צדק, מומחה בסרקומה ברקמות רכות בבית החזה, בראש ובצוואר ובמגוון רחב של גידולי סרקומה וקרצינומה.

התמחה בטכניקות החדשות ביותר לטיפול בסרטן הערמונית; הגידול הממאיר השכיח ביותר בקרב גברים בישראל ובעולם המערבי. בוגר הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר מהמרכז הרפואי רבין, קמפוס בילינסון. ד"ר אברמוביץ מעניק פרספקטיבה ייחודית לטיפול בחולים עם ממאירות בדרכי השתן, ונמנה בין המומחים הבודדים בארץ שמספקים מענה מקיף כמומחה רב תחומי כאונקולוג וכאונקולוג קרינתי.

פרופ' אלון התמחה באוניברסיטת מישיגן ועבד כרופא בכיר באוניברסיטת הרווארד לפני שעלה ארצה בשנת 2006. פרופ' אלון בעל מוניטין עולמי בתחום הטיפול בסרטן ריאות ומכיר היטב גם את רזי הרדיותרפיה עבור כמעט כל סוגי הגידולים. הוא מוביל את מאמצי המחלקה לרכוש מאיץ המבוסס על טכנולוגיית MR שיפורט על אודותיו בהמשך ומערכת נוספת שלא דורשת ביצוע פעולת סימון העור בדיו לאזור הקרינה הנדרש כפי שנעשה בטיפולים השגרתיים, בשל חשש מאיסור קעקוע בקרב אוכלוסיות אדוקות.

הפיזיקאים שיאון קורן, ניר הוניג ושרון ריגלר

הדברים שאנחנו יכולים לעשות היום במכון הטיפול היו נחשבים למדע בדיוני רק לפני עשור כפי שעולה מתוך שיעורי הריפוי הגבוהים וכן היכולת להקל את הסבל באמצעות שיטות קרינה מודרניות.

לצוות חברה שרון ריגלר פיסיקאית מומחית, הדוזימטריסטית (מתכנתת קרינה) בין הנשים הבודדות בתחום זה בארץ, שהגיעה לשערי צדק עם ניסיון של למעלה מעשור בטיפול בסרטן.

מנצחים את חוקי הפיזיקה

לאחר שהרופאים השלימו את השרטוט הווירטואלי של המטופל, המשימה היא להקרין את המנה המקסימלית באיבר המטרה, תוך הימנעות מהאיברים התקינים שלידם. בשלב הזה, צוות הפיזיקאים בהובלת ד"ר שיאון קורן, בוגר Fox Chase Cancer Center בפילדלפיה, מתחיל לפתח תכנית המבוססת על גישה תלת-ממדית ולעיתים ארבע-ממדית כאשר הממד הרביעי הוא "זמן".

ניר הוניג, סגן המנהל במכון הפיזיקה, צבר ידע רב וניסיון במהלך השתלמות עמיתים באוניברסיטת מישיגן בארה"ב. לפני הגעתו למרכז הרפואי שערי צדק, הוניג הוביל את תחום התכנון והטיפול באיכילוב ובשיבא.

רנטגנאי הריפוי

תכנית הטיפול עוברת בשלב זה לידיהם המסורות של רנטגנאי הריפוי. צוות הרנטגנאיות והרנטגנאים מלווה את המטופל מהמפגש הראשון בסימולציה ולאורך כל טיפולי הקרינה.

הילה רוזנפלד, רנטגנאית הריפוי הראשית, גייסה צוות של 10 רנטגנאי ריפוי אשר רבים מהם מחזיקים בניסיון רב שנים. כולם עברו הכשרה מותאמת קרינה. "אנו בטוחים בעצמנו הודות לכל שכבות בקרת האיכות שהוסיפו ערך לתוכנית הטיפול. מעבר לטכנולוגיות המתקדמות ביותר שקיימות בשוק, הצוות בנה מעטפת של אהבה סביב המטופל. ללא ספק, מקצועיות, כבוד, יושרה, חמלה ותקשורת בין-אישית הן אבני הדרך אשר מובילות את הצוות המגובש שלנו".

צוות רנטגנאי הריפוי

מעבר לטכנולוגיות המתקדמות ביותר שקיימות בשוק, הצוות בנה מעטפת של אהבה

צוות האחיות

תחושת שליחות לצד רמת מצוינות גבוהה

נעה פוקס וד"ר ריקי כנרי, אחיות המכון, בוגרות קורס על בסיסי באונקולוגיה

אחיות המכון מסייעות למטופלים ולמשפחותיהם להפנים את המידע שקיבלו, מכירות להם את מתווה הטיפול, מדריכות ומעניקות ליווי טיפולי לאורך כל הדרך ועבודתן נעשית באופן מקצועי ובטיחותי. "לאחר המפגש הראשוני עם הרופא המקרין, אנו מבצעות אנמנזה, מדריכות את המטופלים לגבי תופעות לוואי ומסבירות להם על דרכי ההתמודדות השונות. בהתאם לתוכנית הטיפול אנו נפגשות עם המטופלים אחת לשבוע ובנוסף לפי צורך.

גישת הטיפול שמנחה אותנו היא גישה הוליסטית שמטרתה להעמיד את צרכי המטופל במרכז. בשיתוף עם המכון האונקולוגי אנו דואגות ומאפשרות מגוון טיפולים שמסייעים לרווחת המטופל כגון: דיאטנית, טיפולים משלימים במרכז לסיוע הוליסטי ע"ש יורי שטרן, טיפול פסיכותרפיוטי וכו'.

הקשר עם המטופל הנו רציף ומסור. חשוב לנו לוודא שהמטופל עוקב אחר הנחיות הטיפול ומבין כיצד לבצע אותן. הדבר בא לידי ביטוי במפגשים השבועיים, שמירה על קשר טלפוני במהלך הטיפולים ובסיומם, אנו מלוות אותו בכל התהליכים הללו."

השירות הפסיכולוגי

מתוך הבנה שהתמודדות עם מחלת הסרטן דורשת גיוס כוחות נפשיים של המטופל וסביבתו לצד הטיפול הרפואי הפיזיולוגי, מטופלי מכון הרדיותרפיה מלווים על ידי צוות בשירות הפסיכולוגי.

הטיפול הפסיכו-אונקולוגי הינו תחום פסיכולוגי מאתגר העוסק בהתמודדות הפסיכולוגית עם מחלת הסרטן. קיימים מחקרים רבים המראים את הקשר ואת ההשפעות ההדדיות של המצב הנפשי של המטופלים לבין המחלה עמה הם מתמודדים. מחקרים אלו מגוונים מאוד ומאפשרים להבין וללמוד את יחסי הגומלין בין הגוף לנפש בהיווצרות ובהתמודדות עם מחלת הסרטן.

טיפול פסיכולוגי התומך בהתמודדות הרגשית והנפשית של החולים במהלך השלבים השונים של המחלה החל בשלב הגילוי, דרך שלבי הטיפול השונים, שלבי ההחלמה

צוות השירות הפסיכולוגי

מחברים את הטיפול הנפשי והגופני. השירות הפסיכולוגי חרט על דגלו את החיבור בין הנפש והגוף.

ולאחריה ובמהלך התמודדות עם סוף החיים. התפיסה של טיפול פסיכולוגי כחלק אינטגרלי מהטיפול הכוללני מאפשרת התמודדות וטיפול בתהליכים נפשיים רבים הנלווים למחלת הסרטן לסוגיה. בין היתר התמודדות עם הטיפולים והשלכותיהם, התמודדות עם מצבים נפשיים הנלווים למחלה כגון חרדה ודיכאון, הפרעות הסתגלות, קשיי שינה, כאבים ועוד. בעת התמודדות עם מחלת הסרטן, אחוז גבוה מהמטופלים מתמודד עם קשיים נפשיים הדורשים התייחסות ומשפרים את איכות החיים באופן ניכר.

הצוות הפסיכולוגי במערך האונקולוגי מורכב מפסיכולוגים קליניים, שיקומים ורפואיים המיומנים בשיטות טיפול מגוונות, בהן נמנות - CBT, היפנוזה, טיפול נרטיבי, פסיכופיזיולוגיה, ועוד. מתוך הבנה שלעיתים כחלק מהטיפולים השונים יש פגיעה וירידה קוגניטיבית הדורשת התייחסות וטיפול מקצועי מתאים, תחום נוסף בו נעשה שימוש בשערי צדק, הוא האבחון הנירופסיכולוגי והטיפול הנלווה לכך.

פעמים רבות, ההתמקדות בטיפול הפיזי במחלת הסרטן, גורם להניח בצד ולדחות את הטיפול בנפש. הצוות הפסיכו-אונקולוגי פועל לרשות המטופלים על מנת לחבר את הטיפול הנפשי והגופני. תמיכה נכונה, שיטות טיפול מותאמות ויעילות יכולות לחזק, לסייע ולעודד, ובכך לשפר את יכולות ההתמודדות של המטופלים.

במהלך הטיפול צוות השירות מסייע למטופלים להתמודד עם מצבים שונים, כל אחת ואחד לפי הצורך בתחומים הרלוונטיים - התמודדות עם האבחנה, תקשורת בין אישית ומשפחתית, דימוי גוף ושינויים גופניים, חרדה, דיכאון, חוויות טראומה, תופעות לוואי של הטיפולים או חלילה סוף חיים. כל זאת, על מנת לסייע בגיוס כוחות נפשיים להתמודדות ושיפור איכות החיים.

ד"ר יונה לוריא, מנהל השירות הפסיכולוגי במרכז הרפואי שערי צדק

צוות עבודה סוציאלית

צוות עבודה סוציאלית בהובלת אורית בוזנה, מסייע למטופלים ולמשפחותיהם להתמודד עם המצוקה שאליה נקלעו. תפקיד השרות הסוציאלי הוא ללוות את המטופלים מיום קבלת הבשורה עד סיום התהליך הטיפולי. "במהלך הטיפול במכון אנו שותפים לכלל התהליכים ומעבירים למטופלים ולמשפחותיהם מידע על משאבים בקהילה. הכול כדי לסייע בהתמודדות עם מחלת הסרטן המתגרת."

נשהכל נראה מבלבל חשוב שתהיה דמות שתנווט

העובדות הסוציאליות חבה אברמוב, יסמין קרש, רויטל סולטן ימיני

בנוסף לטיפול בחולה הסובל מסימפטומים במהלך המחלה והאשפוזים, אנו מלווים מטופלים גם בסוף החיים ונותנים מענה קליני ורגשי מיטבי למטופל ולמשפחתו

הטיפול הפליאטיבי כולל:

- **איזון כאב** - טיפול בכאבים הנגרמים מהמחלה עצמה, טיפול בכאבים כרוניים ובכאבים העובעים מהטיפולים במחלת הסרטן.
- **טיפול נפשי** - טיפול במצבי מתח וחרדה הנפוצים בקרב אנשים המתמודדים עם מחלות כרוניות מאימות חיים, במיוחד ככל שהמחלה מדרדרת ומקשה על התפקוד היום יומי.
- **ליווי רוחני** - סיוע למטופלים לזהות בתוכם משאבים רוחניים שסייעו להם בשלבי משבר. נשות הליווי הרוחני מסייעות להתחבר למשמעות החיים ולתקווה בהתאמה לאישיותו השונה של כל אדם.

כשאדם מתאשפז הוא מקבל טיפול עבור הבעיה בגינה הוא התאשפז, זה ברור. צוות הטיפול התומך בשערי צדק על כל אנשיו, מוסיף נדבך חיוני לא פחות; המטופל ומשפחתו מטופלים כיחידה הוליסטית ומקבלים מענה מקיף במטרה להגיע לאיכות החיים הטובה ביותר למטופל עצמו ולסובבים אותו.

אדריאנה לוי, מזכירת היחידה, פרופ' נתן צרני, מנהל היחידה, איה כהן, בסי פוקס, רוחמה רוזנר, אחיות טיפול תומך וד"ר דני דיין, רופא מתמחה בטיפול תומך.

צוות הטיפול הפליאטיבי

טיפול פליאטיבי הינו גישה טיפולית המתמקדת בשיפור איכות החיים של מטופלים עם מחלות קשות הסובלים מכאבים ומתסמינים נוספים, גופניים, נפשיים ורוחניים. הטיפול הפליאטיבי נועד להקל על הכאבים ולהפחית את התחושות הקשות המלוות את החולים באתגרים הרבים אותם הם חווים במהלך מחלתם.

צוות הטיפול הפליאטיבי בשערי צדק כולל אנשים מדיסציפלינות שונות אשר חברו יחד במטרה להקל על החולים המאושפדים בבית החולים בכלל ובמערך האונקולוגי בפרט. בראש השירות עומד פרופ' נתן צרני, אונקולוג ומומחה בעל שם עולמי בטיפול פליאטיבי. יחד אתו, צוות של אחיות מומחיות בתחום ורופאים מתמחים. כולם משתפים פעולה עם מעגל רחב של מטופלים מתחום הליווי הרוחני, המערך הסוציאלי והמערך הפסיכולוגי.

פרופ' קורן

המחלקה, בראש ובראשונה, מבוססת על האנשים שגורמים לדברים לקרות ביום יום. אך בדיוק כפי שבחרנו בטובים ביותר לצוות של מכון הרדיותרפיה, לא חסכנו גם במכשור. והנה סיפורו...

מכשור פורץ דרך:

בינה מלאכותית בשירות הטיפול בסרטן ומקסום תוצאות הקרינה בכלי שלבי הסרטן

שערי צדק גאה להיות המרכז הרפואי בו מצוי הסימולטור הראשון מתוצרת סימנס, מכשיר המשמש לתחילת תהליך התכנון על בסיס הדמיות CT של הגידול ושל מבנים תקינים שסביבו. בהתחשב בהיסטוריה העשירה של חברה זו בהדמיה אבחנתית, אין זו הפתעה שהתוצרים הם ברזולוציה הגבוהה ביותר. יתרה מכך, המכשיר עושה שימוש בבינה מלאכותית כדי לספק תכונת סרטוט אוטומטי המזרזת את תהליך תכנון הטיפול וכך מקצרת את זמן ההמתנה של המטופל עד לתחילת הטיפול.

המכשיר החיוני ביותר לפעילות של מחלקת רדיותרפיה מודרנית הוא המאיץ. המחלקה רכשה שני מכשירים מהמתחכמים והאמינים ביותר הקרויים TrueBeam. באמצעות מכשירים אלו, יכול הצוות לספק מגוון מלא של טיפולים מודרניים דוגמת רדיו-כירורגיה לגרורות קטנות במוח ו-Stereotactic Body Radiation Therapy (SBRT) עבור oligometastases המופיעים במקומות כמו הכבד, ריאות והעצמות.

זה האחרון מהווה לא פחות מהפכה. המונח אוליגו (אותו אנחנו מכירים מהמילה אוליגורף) מתייחס למספר קטן של גרורות. בעבר, רופאים התיישבו כמעט באופן מיידי כשאובחנו גרורות. היום, אנו יודעים שאם יש פחות מחמישה מוקדים של מחלה מרוחקת, שיטות דוגמת SBRT מאפשרות לנו להגיע, במקרים רבים לריפוי מלא של מחלות רבות.

ד"ר שיאון קורן, פיזיקאי ראשי במכון הרדיותרפיה מציין כי "בימים אלה אנו מתקינים את מערכת Exactrac Dynamic. המערכת מאפשרת מיקום לקרינה בדיוק תת-מילימטרי, ועוקבת אחר תנועת המטופל במהלך ההקרנה. במידה שהמטופל זז ממקומו, המערכת תעצור את הקרינה באופן מיידי ומונעת סיכון לאברים סמוכים".

האדריכלות הרפואית' של בניין הסרטן

עם צוותו של פרופ' עמדי, חדר הסימולציות עוצב במטרה להפיג מתחים, ובו רמקולים מיוחדים ומסך קולנוע המאפשר למטופלים ליהנות מגירויים אורקוליים שיוצרים ושומרים על תחושת רוגע. אכן, המחלקה זכתה לאישור ועדת הלסינקי לחקור את ההשפעה של "immersive sensory experience" זו על חרדה, סתח, ותקווה.

בניגוד מוחלט לבניו הנפוץ של מכוני קרינה שונים בארץ ובעולם הנבנים בדרך כלל מתחת לאדמה, התכנון האדריכלי נעשה תוך התחשבות בגישה שמקדמת שלומות (well-being).

האדריכלים שתכננו את המבנה ספגו השראה מגישה הידועה כ"סלוטוגנזה" (Saluto-genesis). בניגוד ל"פתוגנזה" (Patho-genesis) שהיא הניסיון להבין את מקורות המחלה, סלוטוגנזה (מי לא הרים מימיו כוסית בברכת "סאלוט!") היא החיפוש אחר הגורמים שמעודדים שלומות. כאשר מסתובבים במכון ניתן להתרשם מהשימוש בחומרים טבעיים דוגמת עץ ומהגינה בקומות התחתונות ביותר של המכון אשר חשופה לאור שמש גם בימי החורף.

בנוסף, היות וידוע שחדר הסימולציה עלול לעורר חרדות במטופלים שצפויים להיחשף לקרני הרנטגן, הושק שיתוף פעולה עם פרופ' אמיר עמדי, חוקר מוח בעל שם עולמי מאוניברסיטת רייכמן. יחד

מחויבות למחקר ולימוד:

המשימה העיקרית של המחלקה היא לספק טיפול איכותי יוצא מן הכלל. יחד עם זאת, תיתן גם עדיפות לשאלות שאלות שיכולות לקדם את התחום.

לפני מספר חודשים, ה-National Cancer Institute of the United States אישרה את החברות של המחלקה בארגון אקסקלוסיבי הקרוי NRG Oncology אשר מציף שאלות בחוד החנית של הקרינה. פרופ' קורן מציין כי "מטופלים חששו בעבר מלהיות עכברי מעבדה, אך היום, הם רוצים לדעת שמרכז הסרטן שלהם מצוי בחזית המחקר המדעי". ואכן, כל המטופלים המצטרפים לניסויים ב-NRG נהנים מנדבך נוסף של בקרת איכות שכן, כל דוח מחקר נבדק על ידי סוקרים בארה"ב. הצוות כולו מחויב להכשרת הדור הבא של אונקולוגים קרינתיים. לכן, המחלקה הגישה בקשה לפתיחת תכנית להכשרת מתמחים בקרינה. התקווה היא שתוכנית זו תחל לפעול בשנה העוקבית.

ההוכחה שדברים כבר מתגבשים

למרות שהמטופלים, באופן טבעי, נרתעים מהרעיון של השהות במחלקת האונקולוגיה הקרינתית, מדי יום מתקבלים מכתבים מפרגנים. להלן רק כמה דוגמאות למילים החמות שנכתבו על ידי מטופלים ובני משפחותיהם.

תודה על ליווי מסור ואכפתי. בעיקר, תודה על החיוך היומי לאורך ההקרנות.

הצוות היה מקצועי ומנומס. לא המתינו שאשאל שאלות, לאורך כל הטיפול נידבו מידע והציעו פתרונות.

זכיתי, כמו שאר המטופלים, ליחס מעולה. דוגמא מדהימה לכך, את שם המטופל הבא בתור לטיפול לא כורזים במערכת, אלא יוצאים מהמאיץ, ניגשים למטופל, שואלים לשלומם, ומזמינים אותו פנימה.

המילים באות מהלב והן נותנות לצוות את הכוח להמשיך ולהוביל רפואה מקצועית ואנושית לכלל מטופלי המכון.

סיפורה האישי של מונא בת העשר הוא סיפורם של מטופלים רבים הזוכים לליווי מקצועי ורגשי לאורך כל הדרך

איברהים רישק, רנטגנאי ריפוי מונא, עלי בורקאן, רנטגנאי ריפוי ונועה פוקס, אחות

במשך כמעט שלושה שבועות, מונא קיבלה את הטיפול היומי ושיתפה פעולה באופן מלא.

לבקשת בית הספר לילדים במרכז הרפואי שערי צדק שליווה אותה לאורך התהליך והכין אותה לטיפולים, מונא התנדבה להשתתף בהכנת ספר שנועד להסביר לילדים אחרים את החוויה הטיפולית במכון הקרינה. מונא נרתמה וממשיכה לכתוב על המסע המיוחד שלה.

מונא בת העשר אובחנה עם לימפומה מסוג הודג'קין, סרטן המתחיל בצוואר או בחזה, אך עלול להתפשט לאיברים אחרים בגוף.

לאחר ששה מחזורי טיפול כימי, הופנתה לפרופ' אלון בשערי צדק, לצורך טיפול ממוקד בחזה על מנת למנוע הישנות המחלה.

לפני הגעתה לטיפולים נעשתה עבודת הכנה מקיפה במטרה לשפר את תוצאות הטיפול. בתום דיון מעמיק של הצוות במכון הקרינה יחד עם הצוות האונקולוגי המומחה בטיפול בילדים, בהובלת פרופ' סיקי ווינטראוב נפגשו הוריה עם פרופ' אלון שהסביר להם לעומק את האינדיקציה לקרינה ותיאר להם בפירוט את אופי הטיפול שמונא עתידה לעבור.

כהכנה לטיפול, צוות בית הספר לילדים במרכז הרפואי שערי צדק הוזמן לסיור במכון הקרינה על מנת להכיר את המתרחש ולעזור למונא להיערך לטיפולים. ביום הסימולציה, מונא ואמה נפגשו עם צוות הסייעוד לתדרוך ומאוחר יותר נפגשה עם צוות הרנטגנאים.

הצוות ראה במונא שותפה מלאה לתהליך וללקיחת ההחלטות. עם כניסתה לחדר הסימולטור מונא ומשפחתה בחרו יחד מוסיקה וסרטונים דרך מערכת המולטימדיה. מונא לקחה חלק בבחירת מערכת קיבוע לדיוק מרבי.

לאט לאט הפחד נסוג ומונא נרגעה, עד כדי כך, שהוחלט לוותר על ההרדמה! ביום הסימולציה, נערך סיור נוסף בחדר המאיץ. שם, היא התרשמה מהתמונות היפות של הים התלויות על הקיר.

היום, מכון הקרינה הוא הרבה מעבר לרעיון. מדובר במקום אמתי לאנשים אמתיים עם פחדים אמתיים, בו יוכלו לשהות ולהרגיש קצת יותר בנוח. עבור רבים, המכון הפך במובנים רבים לבית. פרופ' קורן יחד עם הצוות, המטופלים, בני משפחה ועמיתים, ניצבים באחדות ותמיכה. למרות שהמבנה כמעט גמור, הצוות כולו ממשיך לבסס אמון במטרה לתכנן מסלול משופר לעתיד.

דברי סיכום

דבר העורכת

לאחר 7 שנים במערך השיווק והדוברות של שערי צדק, בהם בין שלל תפקידיה ערכה והפיקה את מגזין בשעריו מיזמו הראשון, סגנית הדובר אביגיל רז מסיימת את תפקידיה ומתקדמת הלאה לתפקיד מרתק ובכיר כדוברת האקדמיה לאומנות בצלאל. אביגיל היא הרוח החיה מאחורי בשעריו ובזכות השקעה רבה, יוזמה ויצירתיות חידשה וקידמה את המגזין מגיליון לגיליון. אנו רוצים להודות לאביגיל על העבודה המסורה ומאחלים לה הצלחה גדולה בהמשך.